

Grundlärarprogrammet inriktning fritidshem

Studiehandledning

Bedömning och uppföljning

Termin 3: HT 2023

Kurskod: 9EF508 (7,5hp)

Institutionen för beteendevetenskap och lärande (IBL)

Förord.....	2
Lärare i kurs.....	3
Kursmål och provkoder.....	3
Läraktiviteter.....	3
LISAM.....	4
Examinationsuppgifter och bedömningskriterier.....	4
Skriftlig individuell reflektion – SRE1.....	4
SRE2 Skriftlig redovisning, 5 hp.....	5
Datum för examination.....	6
Policy rörande fusk och plagiat.....	6
Kursutvärdering.....	7
Kurslitteratur.....	8

Förord

Bedömning och värdering av elevers skolprestationer är en central del i lärares arbete. Till följd av flera politiska reformer under senare år, som skriftliga omdömen från årskurs 1, nya kursplaner, ny betygsskala och tidigare betyg, är frågor om bedömning och betygsättning högaktuella i hela grundskolan. Med lärares rättighet och skyldighet att värdera elevers kunskaper följer också ett ansvar, då det rör sig om en myndighetsutövning. Även inom fritidshemmets verksamhet görs bedömningar, och ibland samverkar lärare från fritidshem med andra lärare kring bedömningar, uppföljning och pedagogiska insatser.

Bedömningsbegreppets innebörd inom skola och utbildning har under de senaste decennierna vidgats från att handla om avstämmande av kunskaper till att bedömning alltmer ses som ett centralt redskap för att stimulera elevers lärande, motivation och självbild. Återkoppling och uppföljning är två viktiga inslag i bedömningsprocessen, med syfte att främja elevers kunskapsutveckling. Bedömning är även ett värdefullt hjälpmedel om man i en pedagogisk verksamhet vill utgå ifrån barnens erfarenheter, behov och kompetenser.

Ambitionen med kursen, Bedömning och uppföljning, är att den ska bidra till att rusta blivande lärare med inriktning mot fritidshem med kunskaper användbara i det kommande arbetet med bedömningar och betygsättning, samt ge lärarstudenterna goda möjligheter att tillägna sig såväl en grundläggande hantverksskicklighet som ett vetenskapligt kunnande.

I den här studiehandledningen ges information kring kursens innehåll och examinationsformer. Övrig information från lärare till studenter ges primärt på LISAM.

Lycka till med studierna!

Daniel Björklund-Flärd, kursansvarig

daniel.bjorklund-flard@liu.se

Marie Karlsson, bitr. kursansvarig

marie.a.karlsson@liu.se

Lärare i kurs

Daniel Björklund-Flärd, kursansvarig
daniel.bjorklund-flard@liu.se

Nedzad Mesic
nedzad.mesic@liu.se

Marie Karlsson, bitr. kursansvarig
marie.a.karlsson@liu.se

Elisabeth Tenglet
elisabeth.tenglet@liu.se

Elisabeth Eriksson
elisabeth.eriksson@liu.se

Samuel Gyllenberg
samuel.gyllenberg@liu.se

Kursmål och provkoder

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för nationella riktlinjer som finns för grundlärares arbete med bedömning och betygssättning inom de obligatoriska skolformerna med fokus på år F-6
- beskriva olika sätt för att dokumentera, bedöma och analysera elevers utveckling och lärande i relation till fritidshem och skola
- använda teorier och begrepp för att analysera hur pedagogisk praktik, bedömning och elevers utveckling och lärande samspelar
- relatera utbildningsvetenskaplig forskning till grundlärares arbete med bedömning och uppföljning inom fritidshem och skola
- diskutera etiska aspekter i samband med pedagogisk dokumentation, uppföljning och betygssättning.

Kursens examinerande moment har följande provkoder:

Provkod	Beskrivning	Betygsgrader	hp
SRE1	Skriftlig redovisning	U-G	2,5 hp
SRE2	Skriftlig redovisning	U, G, VG	5 hp

De examinerande uppgifterna beskrivs mer utförligt på LISAM.

Läraktiviteter

Kursen består av fyra delområden. Momenten skall tillsammans belysa olika dimensioner av lärares arbete med att värdera elevers lärande och bedömning.

- Bedömning inom fritidshem och grundskola
- Bedömningars syften och användning av olika bedömningsmetoder
- Saklig, likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning
- Aktuella styrdokument med tillhörande riktlinjer

I kursen kommer ovanstående delar inte att behandlas helt separerade från varandra, eftersom innehållet i varje del i hög grad kan relateras till de andra delarna. Frågeställningar, perspektiv och innehåll kommer därför att överlappa varandra och återkomma. Innehållet beskrivs utförligare på LISAM. Studentens enskilda studier i kursen kommer att stödjas med föreläsningar, seminarier och arbetsgrupper. Vid föreläsningarna utvecklar, fördjupar och förklarar lärare och forskare centrala delar av kursens innehåll.

Undervisningen genomförs i seminariegrupper. (Varje seminariegrupp är i sin tur indelad i arbetsgrupper som samarbetar vid olika moment). Listor över grupperna återfinns på LISAM vid kursstart. Seminarierna och grupparbetet ska vara en resurs och ett stöd för studenternas lärande. Där kan frågor och funderingar ventileras, litteratur diskuteras och uppgifter bearbetas. En viktig komponent för att seminariegruppernas arbete ska bli generativt är att studenterna har ett intresse av att tillägna sig professionsrelevanta kunskaper och ambitionen att bedriva akademiska studier av god kvalitet. Genom att se seminarierna som lärtillfällen för sig själv och andra, och därför alltid komma väl förberedd till dessa, bidrar studenterna till att skapa goda förutsättningar för en gynnsam studiemiljö och ett meningsfullt lärande. I flödesschemat ges instruktioner och förslag på lämplig litteratur till varje moment.

LISAM

Tänk på att vara uppdaterad på kursens LISAM sidor där löpande information läggs ut. Kom också ihåg programsidorna där aktuell information publiceras och där stöd kring akademiskt skrivande och referensteknik finns. [Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem - erfarenhetsbaserad \(L1EFR\) - Start sida \(sharepoint.com\)](#)

Examinationsuppgifter och bedömningskriterier

Kursen examineras genom två skriftlig individuell redovisning. För att studenten ska erhålla betyget Godkänd (G) på kursen krävs det att studenten: Kan förklara och använda teorier och begrepp för att besvara examinationsuppgifterna se nedan. För att erhålla betyget G behöver godtagbara svar ges i förhållande till kursens mål, se ovan. För att studenten ska erhålla betyget *Väl Godkänd (VG)* på kursen krävs: att förutom kriterierna för betyget godkänd, ska studenten uppfyllt övervägande delen av kriterierna på väl godkänd nivå i uppgift SRE2.

Nedan förtydligas genomförandet av, och bedömningsgrunderna för, de olika examinationerna. För utförliga instruktioner av examinationsuppgifter, se respektive mapp i Kursdokument på LISAM från kursstart.

Skriftlig individuell reflektion – SRE1

I kursen ingår en individuell skriftlig reflektionsuppgift (SRE1). Uppgiften går ut på att studenten reflektera över för grundlärares arbete med bedömning och betygssättning inom de obligatoriska skolformerna. Texten du ska skriva behandlar två olika frågor A) Beskriv hur skolan jobbar med elevers utvecklingssamtal och individuell utvecklingsplan och B) Beskriv bestämmelser som finns runt betygssättning och hur det nu gällande betygssystemet fungerar.

Möjliga betygsgrader på reflektionsuppgiften är U-G. Betygskriterierna för uppgiften återfinns nedan. För att erhålla betyget godkänd (G) måste uppgiften uppfylla samtliga betygskriterier som gäller för godkänd. Ett underkänt omdöme på uppgiften innebär att den inlämnade

uppgiften behöver bearbetas ytterligare enligt de direktiv (respons) som ges av den examinerande campusläraren. En omarbetad reflektionsuppgift kan lämnas in vid tillfällen för om-examination (se sida 6).

Kriterier för uppgiften på G-nivå:

Studenten beskriver hur skolan jobbar med elevers utvecklingssamtal och individuell utvecklingsplan

Studenten beskriver syftet och vilka regler som gäller kring arbetet med den individuella utvecklingsplanen

Studenten beskriver bestämmelser runt betygsättning

Studenten beskriver hur det nu gällande betygssystemet fungerar

Studenten använder relevanta begrepp och koppla beskrivningarna till styrdokument och litteratur

Texten har en språklig klarhet och korrekt referenshantering

SRE2 Skriftlig redovisning, 5 hp

I kursen ingår ännu en individuell skriftlig reflektionsuppgift (SRE2). Uppgiften går ut på att studenten ska redogöra för olika prov och metoder för att samla in information om elevers lärande och hur detta sedan används för att göra bedömningar. Studenten ska också diskutera de etiska aspekterna och konsekvenser med bedömning för elever. Reflektionerna och resonemangen ska vara grundade i teorier och litteratur om bedömning och använd centrala begrepp för bedömningspraktik.

Möjliga betygsgrader på reflektionsuppgiften är U-VG. Betygskriterierna för uppgiften återfinns nedan. För att erhålla betyget godkänd (G) måste uppgiften uppfylla samtliga betygs-kriterier som gäller för godkänd. För att erhålla betyget väl godkänd (VG) krävs att flertalet kriterier under väl godkänd är uppfyllt. Ett underkänt omdöme på uppgiften innebär att den inlämnade uppgiften behöver bearbetas ytterligare enligt de direktiv (respons) som ges av den examinerande campusläraren. En omarbetad reflektionsuppgift kan lämnas in vid tillfällen för om-examination (se sida 6).

Kriterier för uppgiften på G respektive VG-nivå:

Godkänd	Väl godkänd
Studenten diskuterar med vilka syften lärare i skola och fritidshem gör bedömningar och användningsområden för bedömningarna.	Studenten diskuterar fördjupat olika syften lärare i skola och fritidshem gör bedömningar och olika användningsområden för bedömningarna.
Studenten kan ge några exempel på hur lärare kan använda bedömningsmetoder och prov i sin undervisning samt belysa fördelar respektive nackdelar med dem.	Studenten kan beskriva hur lärare kan resonera kring val av bedömningsmetod och prov samt ge exempel på vad som kan vara viktigt att beakta vid användning av en viss bedömningsmetod.
Studenten kan med lämpliga begrepp föra rimliga resonemang kring konsekvenser av bedömningar samt beskriva vilken betydelse enskilda steg/delar kan ha i en bedömningsprocess.	Studenten kan föra utvecklade resonemang (i flera led eller med flera aspekter/begrepp) för att belysa konsekvenser av bedömningar och relatera det till innehåll/delar i bedömningsprocessen.
Studenten kan föra övergripande resonemang kring etiska dilemman som	Studenten kan röra sig mellan skolpraktiken och mer generella perspektiv

kan uppkomma i samband med bedömningar	(teori) för att belysa etiska innebörder av bedömningar
Studenten kan sakligt hänvisa till vad studier och forskning har visat om bedömning inom skola och fritidshem	Studenten kan med stöd av forskning vidareutveckla eller utmana resonemang om bedömningar inom skola och fritidshem
Studenten kan skriftligt formulerar en sammanhängande text som följer en struktur	Studenten kan skriftligt formulerar en sammanhängande text som är väl strukturerad och håller en mycket god språklig standard
Studenten använder korrekt referensteknik	

Datum för examination

Nedan återfinns en sammanställning över samtliga examinationsdatum.

Uppgift	Tillfälle 1	Tillfälle 2	Tillfälle 3
SRE1	17/9	20/10	7/1, 2024
SRE2	8/10	17/11	7/1, 2024

Observera att det inte görs avsteg från inlämningstillfällena. Om du inte lämnat in och blivit bedömd vid tillfälle 3, har du möjlighet att bedömas nästa gång kursen går, d.v.s. ht 2024.

Studenter med intyg från funktionshinderkoordinator ska lämna in sitt intyg till kursansvarig för påseende vid kursstart. **OBS! Detta måste göras i början av varje kurs.** Examinator är den som beslutar om rekommendationer i intyget är tillämpliga.

Policy rörande fusk och plagiat

Definitionen av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §): ”Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som 1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas”.

Ett plagiat är något som studenten 1) inte har skrivit själv, utan som har tagits från någon annan författare – antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en bok, artikel eller hemsida – och som 2) saknar en ordentlig källhänvisning som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor – det ska man göra i en vetenskaplig uppsats – men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Man ska alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

På bibliotekets hemsida finns mer information om plagiat och hur du kan undvika att riskera att plagiera: <https://liu.se/artikel/plagiering-upphovsratt>.

För att upptäcka plagiat skickas alla examinationsuppgifter till Ouriginal som är en nätbaserad tjänst för att jämföra en students text med andra texter som ligger lagrade i Ouriginal databas och på Internet.

Om en examinator misstänker att en student fuskat ska hen anmäla det till Linköpings universitets disciplinnämnd som sedan utreder ärendet och fattar beslut om eventuella disciplinära åtgärder.

Här finns information om vad som är en disciplinförseelse:

<https://www.student.liu.se/studenttjanster/lagar-regler-rattigheter/disciplinarenden/fusk?l=sv>

Här finns information om disciplinära åtgärder:

<https://www.student.liu.se/studenttjanster/lagar-regler-rattigheter/disciplinarenden?l=sv>

Generativ AI

Generativ AI, dvs. programstyrda processer som producerar, manipulerar eller syntetiserar data (eg. chat GPT), kan användas för att bland annat förklara begrepp, ta fram förslag på formuleringar och sammanfatta texter. System som dessa kan användas för att snabbt sätta sig in i komplexa områden och på så sätt bidra till ökad förståelse. I kursen är det dock inte tillåtet för studenten att ta hjälp av liknande tillämpningar för att formulera hela eller delar av de examinerande uppgifterna.

Nedanstående är ett utdrag ur ett beslut från den 19 juni 2023 om vägledning för lärares och studenters användning av generativ AI i utbildning vid Linköpings universitet (DNR LiU-2023-02660):

Rekommendationer till studenter

- *Använd gärna generativ AI på sätt som ökar din kunskap och förståelse för kursinnehållet samt ger stöd för ditt lärande.*
- *Ta reda på vad som är tillåtet i den aktuella kursen och använd aldrig generativ AI på otillåtna sätt. Om användning av generativ AI inte är tillåtet ses detta som otillåtet hjälpmedel och läraren är då skyldig att anmäla varje grundad misstanke om fusk till Disciplinnämnden.*
- *I kurser där det framgår att generativ AI är tillåtet att använda bör du ange i vilka sammanhang du använt generativ AI samt på vilket sätt, annars antar läraren alltid att du själv skrivit texten. Generativ AI kan inte likställas med en författare i referenslistan, då ansvar för en texts budskap, språkliga och faktamässiga korrekthet alltid vilar på en individ, i detta fall dig.*

Kursutvärdering

Enligt högskoleförordningen ska studenter som deltar i eller avslutar en universitetskurs ges möjlighet att framföra sina erfarenheter av och synpunkter på kursen. På lärarprogrammen sker detta genom Linköpings universitets elektroniska kursvärderingssystem EvaLiUate. När kursvärderingen öppnas får alla studenter som är registrerade på kursen ett mail med en länk, där en enkät kan fyllas i. LiU uppmanar alla studenter att ta denna chans att förbättra grundlärarutbildningen vid Linköpings universitet för kommande studenter. Utöver detta ansvarar lärare för att kursen fortlöpande utvärderas. Era åsikter är viktiga för utformandet av kursen.

Kurslitteratur

- Andersson, Birgit (2013). Nya fritidspedagoger – i spänningsfältet mellan tradition och nya styrformer. Doktorsavhandling. Umeå: Umeå universitet. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:603114/FULLTEXT02> (valda delar)
- Carr, Sonya C. (2008). Student and peer evaluation: Feedback for all learners. *Teaching exceptional children*, 40(5), 24–30. doi: <https://doi.org/10.1177/004005990804000503>
- *Ferm Almqvist, C., Vinge, J., Väkevä, L., & Zandén, O. (2017). Assessment as learning in music education: The risk of “criteria compliance” replacing “learning” in the Scandinavian countries. *Research Studies in Music Education*, 39(1), 3–18. doi: <https://doi.org/10.1177/1321103X16676649>
- Gustafsson, Jonas (2004). Portföljer, en bärande idé? *Studies in Educational Policy and Educational Philosophy*, 2004(2), 26827, doi: <https://doi.org/10.1080/16522729.2004.11803889>
- Haglund, B., Gustafsson Nyckel, J. & Lager, K. (red.) (2020). *Fritidshemmets pedagogik i en ny tid. (Första upplagan)*. Malmö: Gleerups (kap 2, 5, 7 8)
- Hirsh, Åsa. (2012). IUP – verktyg för lärande? *Forskning om undervisning och lärande*, 9, 33–41. <https://www.forskul.se/ffiles/0041617A/Ful9.pdf>
- Klapp Lekholm, Alli (2010). Lärares betygsättningspraktik. *Forskning om undervisning och lärande*, 3, 21–29. <https://forskul.se/ffiles/0040A39B/Ful3.pdf>
- Korp, Helena (2011). *Kunskapsbedömning – vad, hur och varför*, (s. 39–122). Stockholm: Skolverket. <https://www.skolverket.se/publikationer?id=2666>
- *Lindström, Lars (2006). Creativity: What is it? Can you assess it? Can it be taught? *International Journal of Art & Design Education*, 25(1), 53-66. doi: <https://doi.org/10.1111/j.1476-8070.2006.00468.x>
- Olsson, Bengt (2010). Bedömning i estetiska ämnen – mer än bra eller dålig konst eller musik. *I Forskning om undervisning och lärande*, 3, 45–54. <http://www.forskul.se/ffiles/0040a39b/ful3.pdf>
- Skolverket (2022). *Kommentarer till allmänna råd om utvecklingsamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen*. Skolverket. <https://www.skolverket.se/publikationer?id=10169>
- Skolverket (2014). *Allmänna råd för fritidshem*. Skolverket. <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3301>
- Skolverket (2022). *Betyg och prövning – kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning*. Skolverket. <https://www.skolverket.se/publikationer?id=10020>
- Skolverket (2022). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet – Lgr22*. Skolverket. <https://www.skolverket.se/publikationer?id=9718>
- Skolverket (2021). *Att planera, bedöma och ge återkoppling*. Skolverket <https://www.skolverket.se/publikationsserier/ovrigtmaterial/2021/attplanerabedomochgeaterkoppling.4.5a061df817791f8257b1120.htm>
- Slemmen Wille, Trude (2013). *Bedömning för lärande i klassrummet. (1. uppl.)* Malmö: Gleerup.
- *Svennberg, Lena, Meckbach, Jane, & Redelius, Karin (2014). Exploring PE teachers’ ‘gut feelings’: An attempt to verbalise and discuss teachers’ internalised grading criteria. *European Physical Education Review*, 20(2), 199–214. doi: <https://doi.org/10.1177/1356336X13517437>
- Wahlström, N. (2016). *Läroplansteori och didaktik. (Andra upplagan)*. Malmö: Gleerup Utbildning AB. (kap 2, 6 och 7)

Woolfolk, Anita & Karlberg, Martin (2015). Pedagogisk psykologi (s 560–561). Harlow: Pearson.

(*av dessa tre artiklar fokuserar du främst på den som motsvarar din ämnesinriktning)

Texter som läggs upp på Lisam:

Atjonen, Päivi (2018). Etiska grunder för bedömning av elevers lärande. I V. Lindberg, I. Eriksson, & A. Pettersson (red.), Lärares bedömningsarbete – Förutsättningar, villkor, agens (s. 69–81). Stockholm: Natur & Kultur.

Carlgren, Ingrid (2013). Kunnande – kunskap – kunnighet. I L. Lindström, V. Lindberg & A. Pettersson (red.), Pedagogisk bedömning – Om att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap (s. 43–57). Stockholm: Stockholms universitets förlag.

Grettve, Anna, Israelsson, Marie, & Jönsson, Anders. (2014). Betygsättningen. I A. Grettve, M. Israelsson & A. Jönsson, Att bedöma och sätta betyg: Tio utmaningar i lärares vardag (s. 191–205). Stockholm: Natur & Kultur.

Gustavsson, Bernt (2002). Vad är kunskap? En diskussion om praktisk och teoretisk kunskap (s. 13–17, 39–49) Stockholm: Skolverket.

Hofvendahl, Johan (2016). Utvecklingssamtalen – några vanligt förekommande problem. I C. Lundahl & M. Folke-Fichtelius (red), Bedömning i skolan – praktik, principer och politik (s. 35–49). Lund: Studentlitteratur.

Knubb-Manninen Gunnel., Wikman, Tom & Sven-Erik Hansen (2017). Utvärdering och bedömning som en del av lärarens arbete. I S-E. Hansén & L. Forsman. (red.), Allmändidaktik – vetenskap för lärare (s. 291–301) Lund: Studentlitteratur.

Norberg, Katarina. (2010). Bedömning i en mångkulturell skola. I A. Hult & A. Olofsson (red.), Utvärdering och bedömning i skolan (s. 105–119). Stockholm: Natur & Kultur.

Pihlgren, A. S. (2015). Att bedöma tillsammans. I Pihlgren, A. S. (red). Fritidshemmet och skolan : det gemensamma uppdraget (1. uppl.). Studentlitteratur. Kap 8